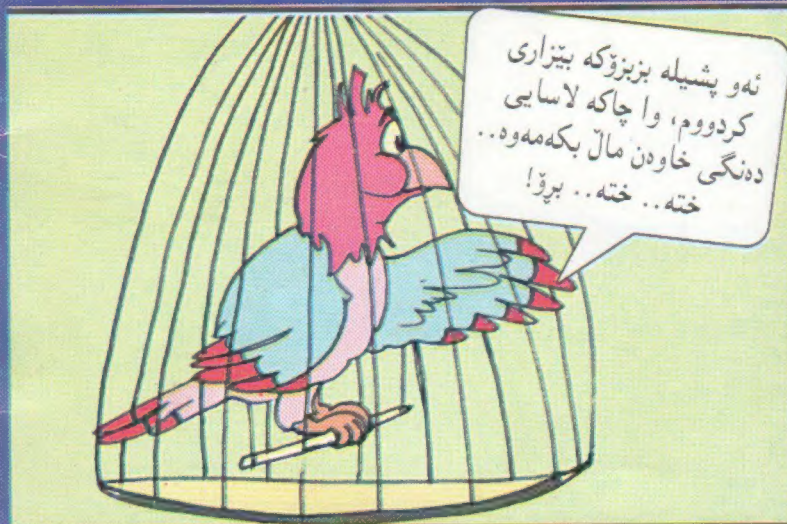

پشیلہ و تووئی

و. له عهده بیهوه: فیان سیرکو
نیگار: دلشاد علی

ئەحمەد سەلامى چىروڭكنووس و شاعىر

ئا: زانىيار سەردار قىرگەيى - سلىمانى

* ئەحمەد سەلام يەككىكە لەچىروڭكنووس و شاعىرە ديارەكانى كوردستان، كە چىروڭكى مندالانى نووسىووە وەرىگىپراوە.

* لەسالى ١٩٤١ لەگەرەكى (زەرگەتە) ى شارى سلىمانى لەدايك بوووە لەسالى ١٩٦٤ - ١٩٦٥ كۆلىڭى ئاداب / بەشى كوردى لەزانكۆى بەغدا تەواوكردووە.

* لەنىوان سالانى ١٩٦٧ - ١٩٩٠ لەشارى سلىمانى ماموستا و بەپىووبەرى قوتابخانە ناوەندىيەكان بوو.

* لەناوەراستى سالانى شەستەكاندا دەستى داووتە نووسىن و بابەتى لە زۆربەى رۆژنامە و گوڤارەكاندا بلاوكردووەتەو.

* لەناوەراستى سالانى نەووتەكانەو تا ئىستا چەندىن چىروڭكى مندالانى لە گوڤارى (هەنگ) دا بلاوكردووەتەو.

* كۆمەلە شىعەرىكى بەناوى (پستى شىعەرى ئاگراوى) و كۆمەلە چىروڭكى كورتى بەناوى (رۆژگارە خەماوىيەكان)

بلاوكردووەتەو، كۆمەلە چىروڭكىكى مندالانىشى ئامادەىە بۆ چاپ بەناوى (پرازى مندالان).

* ئەمەش غمۆنەىەكە

لەشەهەكانى ماموستا

ئەحمەد سەلام كە تاييەتە بە

مندال:

زمانى گول

ئەى مندالانى گەرەك نەكەن يارى كەن بەچەك

پى ئاشتى بگرنە بەز دووربن لەئاگرى شەر

ئاشتى پەيامى خوايە شەر وىرانىيە لەدوايە

ئىو ئەگەر دلسۆزبن (ئەبى دلسۆزى ھۆزبن)

ھۆزى ئىمە بەئاشتى زۆرمان دەگاتە دەستى

زمانى گول پەپرەو كەن نەفرت لە (شەرە كەو) كەن

گۆفاریکی مانگانهی مندالانه
وهزارهتی رۆشنبیری ههریمی کوردستان
دهریدهکات

به رهو پۆلی یه کهم

هۆنراوهی: عوسمان محهمهد شهه ورامی
نیگار: ههزار سه لاج

له باخچه و گولزاره وه
له خه ندهی به هاره وه
وه کو گزنگی به بیان
ئارام و نهرم و نیان
ده چم بو پۆلی یه کهم
دریژه به خویندن دهدهم
به ئاواتی دل و گیان
دهبم به جوانترین په یام
بو سه راپا کوردستان
خونچه گولی ناو باخچه م
خۆری کوردی یه کپارچه م

ژماره ۱۱۱
نشرینی یه کهم ۲۰۰۵

HENG

به ریوه بهری نووسین
گولهر جهیبب سیامه نسووری

سه رنووسه ر
جهمه سالیج هه زهادی

خاوه نی ئیمتیا ز
سامی شۆرش
وه زیری رۆشنبیری

پیت چنن
میدیا خالید

فه رزی ره نگه کان
ئاسۆ خالید

به ریوه بهری هونه ری
عه به دولقادر عه لی مه ردان

ناونیشان: کوردستان - هه ولتر - شه قامی هه له بهجه / باله خانه ی (کۆشکی هونه ر) نه ژمی یه کهم
ت/ به داله ۲۲۳۴۸۸۸ - مۆبایل ۴۴۹۵۶۰۸

A children Monthly Magazine
Issued by
The Ministry of Culture - Kurdistan Region

چاپ:
به ریوه بهرایه تی چاپخانه ی رۆشنبیری - هه ولتر

گۆفاری هه نگ له سه ر سایی
www.w-roshnbiri.org
بخوینه وه

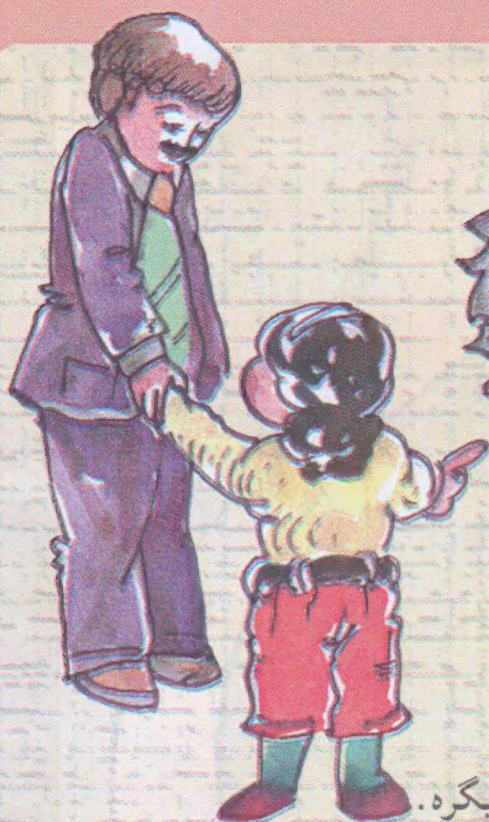
به رگی یه کهم: په خشان گه لالی
به رگی دووهم: دلشاد عه لی

دۆستایه تی

نووسینی: محهمهد کهریم نانه و
نیگار: دارا محهمهد عه لی

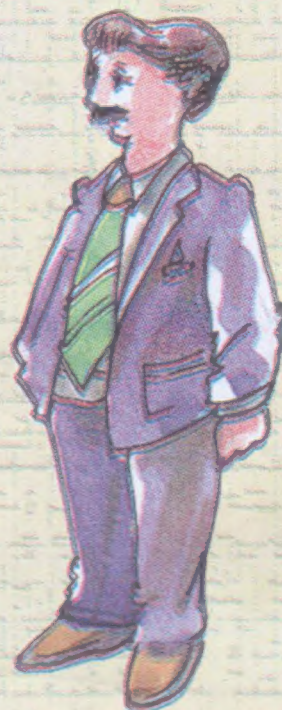
کاتی نیوه رۆ دنیا
گهرم بوو برکی
ده کرد، (ئالان) ی
بچکۆله له گه ل

باوکی به سواری ئۆتۆمبیل له بازاره وه به ره و مال ده گه رانه وه، له ناکاو
دیتی مامۆستا هه ردی، مامۆستای قوتابخانه که یان له سه ر شوسته
راوه ستاوه و، چاوه پروانی (پاس) ده کات.

ئالان به باوکی گوت: بابه زه حمه ت نه بی رایگه ر.
باوکی ئۆتۆمبیله که ی له لاتهریکی شه قام راگرت، لیتی پرسى: چیه کچم
خیره؟!

ئالان گوتی: به لێ بابه خوشیت.

پاشان دابه زی، چوه به رده می مامۆستا هه ردی، دواى سلاو و ریز، پیتی
گوت: فهرموو مامۆستا، که ره م که با بتگه یه نینه وه بو مال.
مامۆستا سوار بوو، ئینجا له گه ل باوکی پیتی ناساندن، پاشان به ریگاوه
مامۆستا باسی زیره کی و لیها تووی و ژیری ئالانی کرد، به مه خوشحال بوو
که توانیوه تی په روه رده ی نه وه یه کی ئه مه کداری وه کو ئالان بکات.

دوا جار باوکی ئالان سوپاسی باوکی هه ردی و ئالانی کردو گوتی:

گه شبینم به دۆستایه تی

نیوان مامۆستا و قوتابی،

چونکه دلنیام که ئه م

دۆستایه تییه ده بیته به ردی

بنچینه ی به خته وه ری

که لیکى شارستانییه تخوازو

نیشتمانیکی ئازادو

سه ره خو.

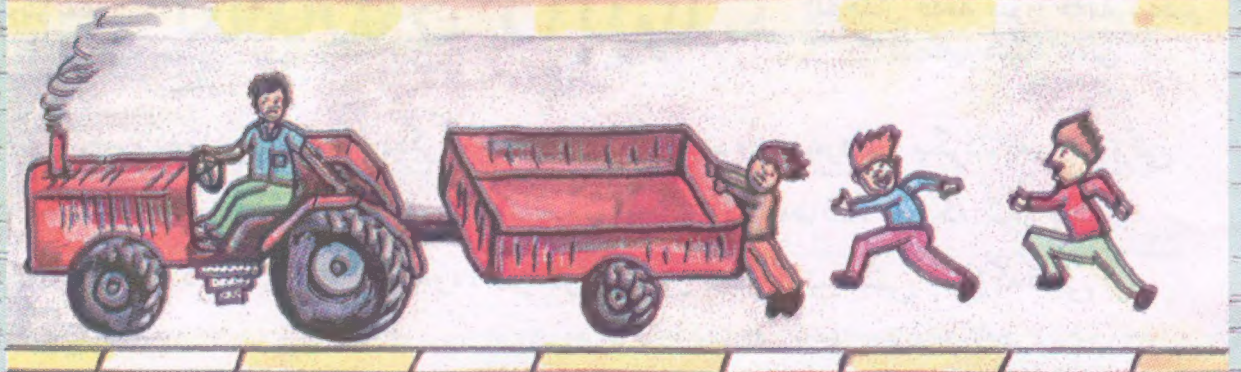
خۆگرتن به عاره بانه

نووسینی: شاخه وان عه لی حه مه ده
نیکار: سالح مه هدی

0

ژماره ۱۱۱
نفرینی یه کهم
۲۰۰۵

قوتابخانه که ته و او دوور بوو کاتییک
شیرکوو کاوه و نه هرو گه بشتنه روخی شه قامه
سه ره کیپه که، تراکتوریک به بهرده میاندا
تیپه ری، شیرکوو به پیکه نینه وه گوتی: دهی
یکه ونه خوتان، خاوه تراکتوره که ئاگای
لیمان نییه، بابو خومان له دواوه خو
به عاره بانه که یه وه بگرین، به مه هیچ نه بی
له قوتابخانه که مان نزیک ده بینه وه.
نه هرو پیتی باش بوو، گوتی: قسه که ت
راسته، خو گهر له قوتابخانه شمان نزیک
نه کاته وه، نه وه هه ر خۆگرتن به عاره بانه
خۆشه.

به راکردن که و تنه دواي تراکتوره که و خویان
به عاره بانه که وه گرت، به لام کاوه چوون
ده رویشته رویشتنی خوئی تیک نه دا، به لکو
به و دیمه نه ی له وانی بینی ناوچه وانی گرژ کرد
و سه ری هه لبری و ته ماشای کردن.
شوفیره که له نیوه ی ری ئاوری لیدانه وه،
به ده دهست هه لشه قاندن و هه ره شه کردنه وه
تراکتوره که ی هیواش کرده وه. به مه شیرکوو

نه هرو له ترسان خویان فریدا، شیرکوو ئازاری
پیی نه گه یشت، به لام نه هرو به گویره ی
شه لینه که ی له وه ده چوو ئازاری پیگه یشتبی،
به راکه راک گه رانه وه لای کاوه، شیرکوو
به رقه وه که و ته جنیودان به شوفیره که!
کاوه رووی تیکرن و به ده دم ناخ
هه لکی شانه وه گوتی: هاوړ پیان، جنیودان بو
مروفت عه بیه، گوناھی نه و شوفیره چیه تو
بیی پرسى نه و خوت به عاره بانه که یه وه
بگریت؟ باشه گهر له و کاته ی خوتان فریدا،
دهستیکتان یان قاجیکتان یان سه رتان
بشکایه و نه تان توانیوایه هه لبستنه وه و
له و کاته دا ئوتومبیلیکی دیکه خیرا تر
بهاتایه و به سه رتان بکه و تایه، چیتان لی
ده هات؟!
شیرکوو نه هرو که میک دامان، نه و جا
به په ره شه وه گوتیان: زور شوکر نه مجاره
هیچمان لی نه هات.. په شیمانین، به لین بی
له مه و دوا نایی شتیک بکه یین که مه ترسیی
له سه ر ژیا ئماندا هه بیت.

ژماره ۱۱۱
تقرینى يه کهم
۲۰۰۵

لیفەکەى داپیره

نووسینی:
پەخشان جەمە میرزا جەمە شەفیق
نیکار: دلشاد عەلى

ژیار زۆرى هەز لە چیرۆکەکانى داپیرهى دەکرد، هەر شەویەک داپیرهى سەردانى بەکردنایە و چیرۆکی
بۆ بگێرایەتەو، ئەوشەووە خەوی خوشی دەبینی و بەیانیش زوو بەئاگا دەهات، چونکە شەو باش
خەوی لێدەکەوت، بەلام کە داپیرهى دەروێشتەو، نەیدەزانى چۆن ئیتر گۆیىستى چیرۆکەکانى
داپیرهى بێت.

پۆژتیکیان ژیار چوو بۆ سەردانى داپیرهى و
چەپکێک گۆلى جوانیشى بەدیاری بۆ برد و
لێى پرسى کە چى بکات بۆ ئەوێ بوانییت
بەباشى بخەوێت.

داپیرهش دەستى بەسەر سەربدا هێناو
لیفەیهکی رەنگاورەنگى بەدیاری پێبەخشی و
گوتى: بەم لیفەیه بخەو و بیر لەچیرۆکەکانى
داپیرەت بکەو.

لەو پۆژەو ژیار بەلیفەکەى داپیرهى
دەخەوێت، هەموو شەویەک خەوی خوش
دەبینى و بەیانیانیش زوو لەخەو
هەلدەستى.

چەندە جوانە گوندەکەم
گوندە خنجیلانەکەم
ئەو لوتکەو شاخ و چیا
بۆمان پشت و پەنایە
ئەم کارێزو کانییە
کانگای کامەرانییە
خۆ ئەم رەزو دێبەرە
هەمووی زیرو گەوهەرە

گوندەکەم

هۆنراوى: شوان غەمبار
نیکار: ساوین دارا

۷
ژماره ۱۱۱
تشرینی یه‌که‌م
۲۰۰۵

ئا: سابیر مه‌عرووف
نیگار: هه‌ژار سه‌لاح

به‌شداری و خۆیه‌رستی

له‌شه‌ویکی ساردی زستاندا، دوو‌که‌س پێکه‌وه به‌پێگایه‌کدا ده‌ڕۆشتن، یه‌که‌میان چه‌رخ و شقارتێ هه‌بوو، دوو‌هه‌میشیان میوژی پێبوو.

ساردی و سه‌رمای شه‌وه‌که زیادی کرد، بۆیه‌ که‌سی یه‌که‌م شقارتێ که‌ی به‌کاره‌یناو ئاگری کرده‌وه‌و داوای له‌براده‌ره‌که‌شی کرد، با ئه‌ویش له‌به‌ر ئاگره‌که‌ خۆی گه‌رم بکاته‌وه‌، به‌مه‌رجێک به‌شیکی له‌و میوژه‌ بداتێ که‌ هه‌ڵی گرتبوو، به‌لام که‌سی دوو‌هه‌می خاوه‌ن میوژ، میوژه‌که‌ی هه‌ر بۆخۆی ده‌ویست و قایل نه‌بوو به‌شی براده‌ره‌که‌ی لێ بدات، بۆیه‌ له‌ئاگره‌که‌ کشایه‌وه‌و

دوو‌رکه‌وته‌وه‌و به‌شداریی براده‌ره‌که‌ی نه‌کرد.

به‌یانی که‌ ڕۆژ بوو‌وه‌وه‌، کابرای خاوه‌ن ئاگر زیندوو مابوو‌وه‌وه‌و کابرای خاوه‌ن میوژیش ره‌ق بوو‌بوو‌وه‌وه‌و مردبوو .

سه‌رچاوه‌کان:

۱- فۆلکلۆری کوردی.

۲- الامثال الشعبیه.

۳- العربي الصغیر: یۆلیۆ ۲۰۰۵

ئه‌م ده‌شت و دۆل و گرده

هه‌مووی نه‌وت و گوگرد

گشتی هه‌ر خێرو بێره

بست به‌بست خاکمان زێره

کوردستان هه‌ر ئاوابی

هه‌رده‌م له‌خۆشی دابی

دایله چۆله‌که‌یه‌ک
له‌هیلانه‌که‌ی نیشنبوو،
له‌په‌هه‌ستی به‌جوولانی
هیلکه‌که‌ کرد، دایله‌که
گوتی:

ئایا تۆ
دایکی
منی؟

ئا: له‌ئێ‌ده‌بی که‌نه‌دیه‌وه:
شهرمین عه‌بدووللا رواندزی

ئای.. ئای.. وا دیاره هیلکه‌که‌ خه‌ریکه‌ ده‌ترووکی، باشتروایه به‌ر له‌وه‌ی ده‌ریچیت
بچم خۆراکی بۆ په‌یدا بکه‌م تا بیخوات.
دایکه‌که‌ رۆیشت..

هیلکه‌که‌ له‌شوینی خۆی ده‌جوولایه‌وه، پاشان شكاو بیچوو
چۆله‌که‌یه‌کی لی هاته‌ ده‌ر.

بیچوو چۆله‌که‌که‌ گوتی: کوا دایکم؟
چاوی به‌ملاو به‌ولادا گێرا، به‌لام دایکی نه‌بینی، گوتی:
من خۆم ده‌چم به‌دوایدا ده‌گه‌رێم.
رۆیشت، زۆر دوور رۆیشت، هه‌رچه‌نده‌ نه‌یده‌توانی
بفریت به‌لام ده‌یتوانی پروات.

گه‌را.. گه‌را.. هه‌رچه‌نده‌ نه‌یده‌زانی ره‌نگی دایکی چۆنه‌و به‌چی
ده‌چیت..

بیچوو چۆله‌که‌که‌ پشیله‌یه‌کی بینی، پتی گوت ئایا تۆ دایکمی؟
پشیله‌که‌ سه‌یریک‌ی کرد، به‌لام هه‌یج وه‌لامیک‌ی نه‌دایه‌وه‌و رۆیشت.
ئه‌مجاره‌ مریشکیکی بینی، پتی گوت: ئایا تۆ دایکمی؟
گوتی: نه‌!

ئه‌مجاره‌ سه‌گیک‌ی بینی، گوتی: ئایا تۆ دایکمی.
سه‌گه‌که‌ش گوتی: نه‌خێر من دایکت نیم، من سه‌گم.

بیچوو چۆله‌که‌که‌ گوتی: باشه، پشیله‌که‌ دایکم نه‌بوو، مریشکه‌که‌
دایکم نه‌بوو، سه‌گه‌که‌ش دایکم نه‌بوو.. ئه‌ی کوا دایکم؟!
هه‌ر له‌رۆیشتن به‌رده‌وام بوو تا گه‌یشته‌ (گا) یه‌ک، لێی نزیک بووه‌وه،
لێی پرسى: ئایا تۆ دایکمی؟

ئه‌ویش گوتی: من چۆن ده‌بی دایکی تۆ بم؟ من (گا)م!
بیچوو چۆله‌که‌که‌ له‌به‌رده‌م خۆیه‌وه‌ قسه‌ی ده‌کردو
ده‌یگوت: ئایا ده‌بی من دایکم هه‌بیت؟

۹

ژماره ۱۱۰
نەیلوول ۲۰۰۵

پاشان ھەر بەخۆی وەلامی دەدایەو: من دەزانم دایکم ھەیه، ھەر دەبێ
بیدۆزمەو.

دواتر رۆیشت تاگەیشته کۆنە ئۆتۆمبیلیک، بەھەموو عەقڵی خۆی گوتی: دەبێ
ئەمە دایکم بیت. پاشان ھەر خۆی گوتی: نەخیر شتی وا نییە، ئەمە دایکم
نییە!

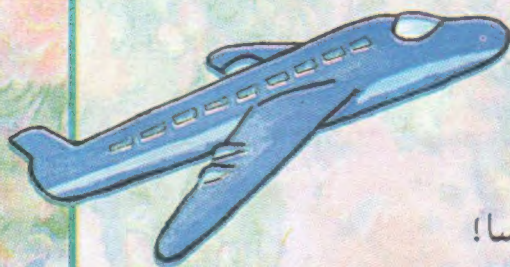

بەردەوام بوو لەرۆیشتن، تا نزیکى دەربایەک بوو، سەیری کرد پاپۆریکی
بینی، گوتی: ھێ. ئەمە دایکمە!
بانگی پاپۆرەکەى کرد، بەلام نەووستا و رۆیشت.

ھەر بەردەوام بوو لەرۆیشتن، ئەمجارەیان دەنگى فرۆکەى گەورەى بیست،
سەرى بەرز کردەو گوتی: ئەمەیان دایکمە، بەلام فرۆکەکەش نەووستا و
رۆیشت.

بیچوووە چۆلەکە زۆر بەخەمبارییەو لەسەر بەردێک وەستا، ئەو جارە شتیکی
گەورەى بینی نەیزانى چییە، بەلام ئۆتۆمبیل بەرزکەرەو (رافیعە) بوو، گوتی:
ھێ.. ھێ.. ئەمەیان دایکمە!

بەراکردن چوو سەرى، راووستا و گوتی: دایە.. دایە.. ئەو منم لێرە.
کە ئۆتۆمبیل بەرزکەرەو کە دەستی بەکارکرد، چۆلەکە لەدەنگە گەورەکەى ترسا!
گوتی دەبێ لێرە نەمیتنم، بەلام نەیتوانی بیتە خوارەو.

ئۆتۆمبیلەکە رۆیشت، ئەویش ھەر لەسەرى بوو، ھاواری کرد: ئەو بۆ کوێ
دەچیت و چیم لێ دەکەى؟ بمهینە خوارەو، من دەمەوێ بچمەو مالى خۆم و
دایکم ببینم.

ئۆتۆمبیلەکە بیری کردەو بەرزى کردەو بۆ سەرھیلانەى خۆى،
لەوکاتەدا دایکەکە گەرایەو خواردنیکی باشى بۆ ھینا بو.
پێى گوت: دەزانیت من کێم؟!
بیچوووە چۆلەکەکەش گوتی:

بەلێ من دەزانم ئێمە کێین، ئێمە پشیلە نین، مریشک
نین، سەگ نین، گانین، پاپۆرین، فرۆکەنین،
ئۆتۆمبیلیش نین.. ئێمە بالندەین و تۆش دایکی
منی...

بەیهک شاد بوونەو.

۱۰
ژماره ۱۱۱
تشرینی یه‌که‌م
۲۰۰۵

لیژنه‌ی خاچی سووری نیوده‌وله‌تی

چۆن دامه‌زرا

و. له‌عه‌ره‌بییه‌وه:

تاهیر عوسمان

نیگار: په‌یام شاهین

زامدارانیان دارپشت.
له‌سالی ۱۸۷۴ یشدا یه‌که‌م
رېککه‌و تننامه‌ی پارێزگاریی
زامدارانی جه‌نگ به‌ناوی
رېکخراوی (لیژنه‌ی نیو
ده‌وله‌تیی خاچی سوور)
مۆرکرا، که‌ باره‌گاکه‌ی له‌شاری
(جنیف)ه، پیچه‌وانه‌کردنه‌وه‌ی
ئالای ولاتی سوېسراش بوو به

دروشمی رېکخراوه‌که، واته
رهنگی خاچه‌که‌ کرایه‌ سوورو
ده‌ورو به‌ریشی کرایه‌ سپی. له‌م
پۆژه‌وه‌ش ئه‌م رېکخراوه
له‌جه‌نگ و کاره‌ساته
سروشتییه‌کانی وه‌کو
بوومه‌له‌رزوه‌ لافاوه‌کان فریای
لیقه‌وماوان ده‌که‌ویت و کۆمه‌ک
و یارمه‌تییان پێشکەش
ده‌کات.

سه‌رجاوه: مجله‌ (سندباد) العدد (۱۵)
۲۰۰۳ ص ۱۱

له‌حوزه‌یرانی سالی ۱۸۵۹دا سهرمايه‌داری سوېسری (هنری دۆنان)
گه‌شتیکی بۆ باکووری ئیتالیا ده‌ست پێکرد، تاكو بۆ گفتوگو‌کردن
له‌باره‌ی هه‌ندیك مه‌سه‌له‌ی بازرگانیه‌وه‌ چاوی به‌ ئیمپراتۆری
فه‌ره‌نسا یی (ناپلیۆنی سییه‌م) بکه‌ویت، چونکه‌ ئیمپراتۆر ئه‌و کاته
جه‌نگیکی گه‌وره‌ی دژی نه‌مسا ییه‌کان به‌رپا کردبوو.
دۆنان هه‌ر که‌ له‌ ده‌وره‌یه‌ری ئه‌و شارۆچکه‌یه‌ نزیك که‌وته‌وه‌ که
ئیمپراتۆری تیدا نیشته‌جێ بوو بوو، هه‌ستی به‌ سهرسوڕمان و
ترسیکی گه‌وره‌ کرد، چونکه‌ گۆره‌پانی جه‌نگه‌که‌ هه‌زاران کوژراو و
برینداری لێ که‌وتبوو، که‌ به‌ ده‌ست ئازار ده‌تلانه‌وه‌و که‌س نه‌بوو
فریایان بکه‌وی و یارمه‌تییان بدات و مردووه‌کان بنێژێ.

دۆنان هه‌ولیدا فریای هه‌ندیکیان بکه‌ویت، به‌لام که‌ له‌ناو
زامداره‌کاندا ده‌گه‌راو له‌نزیکه‌وه‌ کاره‌ساته‌که‌ی به‌چاوی
خۆی ده‌بینی، زیاتر تووشی چه‌په‌سان ده‌بوو، چونکه
فریاکه‌وتنی ئه‌و هه‌موو که‌سه‌ به‌ته‌نیا که‌سیك نه‌ده‌کرا، بۆیه
ده‌مۆده‌ست روو له‌شارۆچکه‌که‌ ده‌کات و ئافره‌ته‌کان بۆ
برینپێچی و پیاوه‌کانیش بۆ فریاگوزاری کۆده‌کاته‌وه‌و هه‌موو
لایه‌ک به‌چالاکییه‌وه‌ ده‌ست به‌کار ده‌که‌ن.

دوای کۆتایی هاتنی جه‌نگه‌که‌ش بیره‌وه‌رییه‌ تاله‌کان
له‌یادی (دۆنان) نه‌چوونه‌وه، بۆیه له‌سالی ۱۸۷۳دا له‌گه‌ڵ
چه‌ند پسپۆرو سهرمايه‌دارێکدا کۆبووه‌وه‌و بیرۆکه‌ی
دامه‌زراندنی رېکخراویکی نیو ده‌وله‌تیی فریاکه‌وتنی

ICRC

ژماره ۱۱
نومبر ۲۰۰۵

هاور پیکانم.

پ: جگه له کاری

بیژه ری چیترا؟

و: جگه له کاری بیژه ری

له دوو چالاکیی مندا لاند

له گه له بهرینه به رایه تی

روشنییری مندا لاند به شداریم

کردووه، له یه کهم فیستیقای

مندا لان و ناهنگی نه مسالی

پوژی جیهانی مندا لان، هروده ها له درامای (چوله کهی

په ریښه که) دا دوری سهره کیم بینی، که درامایه کی رادیویی

بوو، پیکهاتبوو له (۲۰۶) نه لقه و له دنگی حکومتی

هریم هاته په خش و تومار کردن، ئیستاش سهرق لم به خولی

کومپیوتنه ر.

پ: ده لټن ساره دهنگی خوشه، چونه گورانی نالیتیت؟

و: وه کو چه زور چه زم لیه گورانی بلیم. به لام چونکه

له خوتندن بهرده و امم و بیژه ری پوژانه شم، بویه بیرم لیتی

نه کردووه ته وه.

پ: به کام بیژه سهرسامیت؟

و: له مندا لان به سوماو سیقان، له گه و رانیس به شاهو ئه مین.

ساره فته تاح

به کیکه لهو به هرده منده به ته مهن

بچو و کانه ی که توانیو به تی بهو کهم ته مهنیبه وه

زور کاری نایاب و جوان نه نجام بدات، ساره

ته مهنی شازده سال و نیو ده بیت، به لام

بیژه ری کی سهرکه و تووی دنیای گه و رانه و

له گورانی کوتنیشدا دهنگی کی ناسک و

به جوشی هیه.

ئیمه له گو قاری (هنگ) دا به چند

پرسیاریک ساره مان دواند:

پ: ساره کیته؟

و: ساره نهو که سه یه له مندا لیه وه دهستی

به کاری گه و ران کرد.

پ: له که یه وه خولیای کاری بیژه ری؟

و: زور بچو وک بووم چه زم له کاری بیژه ری

بوو، نهو به و ماوه ی دوو سالیس ده بیت بیژه رم

له دهنگی هریمی کوردستان.

پ: بیژه ری مندا لان ده بی چون بیت؟

و: بیژه ری مندا لان ده بی خولیای دنیای

مندا لان بیت و نهو کارانه ی دهیکات له گه له

مندا لاند بگونجیت.

پ: کی هانده رته بوکاری بیژه ری؟

و: له ماله وه خوشکه کانم، له ده ره وهش

ئەو پیاوێ پارەکه‌یان لێ دزی

و. له‌ئینگلیزییه‌وه: جه‌زا جه‌سه‌لاو
نیگار: مریه‌م عه‌بدوڵلا

بۆ به‌یانی پیاوێ که‌ پاش ئەوێ له‌خه‌و هه‌ستا،
چوو بۆ سه‌ر بیره‌که‌و بیینی پارەکه‌ی دزراوه‌،
به‌مه‌ بۆی ئاشکرا بوو که‌ خاوه‌نی میوانخانه‌که‌
فیلتی لێ کردووه‌، به‌لام ئەو پیاوێ زۆر زیره‌ک و
دانابوو، بۆیه‌ بییری له‌ پلانێک کرده‌وه‌ تا
پارەکه‌ی ده‌ست بکه‌وێته‌وه‌.

پاش ئەوێ گه‌رایه‌وه‌ بۆ میوانخانه‌که‌، و
خۆی ده‌رخست که‌ پارەکه‌ی نه‌دزراوه‌، پاشان
پرووی کرده‌ خاوه‌نی میوانخانه‌که‌و گوتی: من
ئه‌مڕۆ ده‌چمه‌ بازاری ئه‌م شارۆچکه‌یه‌و پاش
ئەوێ پارەیه‌کی زۆرم ده‌ست ده‌که‌وێت
ده‌گه‌رێمه‌وه‌، ئایا ئەو پارەیه‌ی که‌ ده‌ستم

ده‌که‌وێت هه‌ر له‌هه‌مان شوێندا بېشارمه‌وه‌؟
خاوه‌نی میوانخانه‌که‌ له‌به‌ر ئەوێ زۆر
چاوچنۆک بوو و ده‌یویست ئەو پارەیه‌ی که‌
پیاوێ له‌بازار ده‌ستی ده‌که‌وێت ئه‌ویش
بدزیت، بۆیه‌ گوتی: به‌لێ هه‌ر له‌هه‌مان
شوێندا بېشاره‌وه‌، بیره‌که‌ جیگایه‌کی زۆر
باشه‌.

پیاوێک به‌سواری ئه‌سپێکه‌وه‌ که‌ دوو
جانتای پارە لێ بارکرا بوو، خۆی کرد به‌ناو
شارۆچکه‌یه‌کدا. ئەو پیاوێ پاش ئەوێ شه‌وی
به‌سه‌ردا هات، پرووی کرده‌ میوانخانه‌ی
شارۆچکه‌که‌.

پیاوێکه‌ له‌وه‌ ده‌ترسا که‌ سپێک پارەکه‌ی لێ
بدزیت، بۆیه‌ له‌خاوه‌نی میوانخانه‌که‌ی پرسى:
پارەکه‌م له‌کۆی بشارمه‌وه‌ تا دز پیتی نه‌زانن؟
خاوه‌نی میوانخانه‌که‌ش گوتی: له‌ پشت
میوانخانه‌که‌وه‌ بیڕێک هه‌یه‌ وشکی کردووه‌،
برۆ له‌ناو ئەو بیره‌دا بېشاره‌وه‌، که‌س پیتی
نازانیت.

پیاوێکه‌ به‌قه‌سه‌ی خاوه‌ن میوانخانه‌که‌ی کردو
چوو پارەکه‌ی له‌ناو بیره‌که‌دا شارده‌وه‌، پاشان
هاته‌وه‌ بۆ میوانخانه‌که‌و خه‌وت، به‌لام
له‌نیوه‌شه‌ودا خاوه‌نی میوانخانه‌که‌ به‌دزه‌ دزه‌
خۆی له‌ بیره‌که‌ نزیک کرده‌وه‌، پاشان چوووه‌ ناو
بیره‌که‌و پارەکه‌ی ده‌ره‌یناو بردی.

١٣

ژماره ١١١
تشرینی یه کهم
٢٠٠٥

کۆله کهی هه رقه ل

ئا: خالید سایبر - سلیمانی

له ده ربه ندى (جه بهل تارىق) كه هه ردوو
كيشوه رى نه وروپا و نه فرىقاي ليك
جيا كردوو ته وه و بووه ته هو
به به كلكاندى هه ردوو ده رباى سپى
ناوه ندو ئوقيانوسى ته تله سى، دوو
به ردى گه وره ي چه ماوه هه
كه له دى رزه مانه وه پىيان
ده گوت (كۆله كهى هه رقه ل).
نه و دوو به رده گه وره يه، به به شه كهى
نه وروپا ده لىن (كالبى) و به به شه كهى
نه فرىقاش ده لىن (ئه بىلا).

گرىك (يونان) ه كان له كوندا و ايان
ليك ده دايه وه كه (هه رقه ل) ي
پاله وانى ولا ته كه يان له كاتى
داگير كردنى نه و ناوچه يه دا نه و
ده ربه نده ي كردوو ته وه و له و
سه رده مانه دا نه و شوينه يان به كو تاى
زه وى ده زانى.

دواى چه ندين سه ده نه و شوينه
به رده وام ببوه گو ره پانى جهنگى
سه ربا زى و له هه مان كاتيشدا ببوه
شوئى تىكى گرىكى ئابوورى و ئىستاش
هه ر رىگه يه كى گه وره ي بازرگانىيه.

سه رچاوه: اين توجده رحله حول العالم، تونس ١٩٨٢

پاش نه وى پىاوه كه به ره و بازا رى شاره كه
كه وه رى، خاوه نى ميانخانه كه هه ردوو جانتا
پاره كهى برده وه ناو بىره كه، تا له گه ل پاره تازه كه
هه مووى پىكه وه بدزىت.
ئىواره پىاوه كه گه رايه وه، يه كسه ر چوه سه ر
بىره كه و پاره كهى ده ره ئىنا و بى نه وى خوا حافىزى
له خاوه ن ميانخانه كه بكات، شارو چكه كهى
به جى هىشت.

به م شىويه پىاوه كه به زىره كى خوى پلانى
خاوه ن ميانخانه كهى پووچه ل كرده وه،
كه ده يوبست پاره كهى لى بدزىت.

سه رچاوه: One- Minute Bedtime Stories by shari lewis

بەزەردەخەنە پاھاتووین

ھۆنراوی: ھاشم خۆرائی
نیگار: دارا محەممەد عەلى

تازە پێدەگەین منداڵین
ورشەى ئەستێردى سامالین
باى شەمالین...

منداڵى ژىكەلەو وردین
لەنەوێ ئارین و کوردین
دەستبەردین

لەو کاتەى بۆ ژیان ھاووین
بەزەردەخەنە پاھاتووین
ھەر لەسەریشتى لانکۆلە
بەپس پەسۆکەى دایکۆلە
گوێ: پۆلە...

ژیان پێ خەندەو ئەقینە
پێ خەونى ھیواى شیرینە
پێ ھەلینە...

بۆیە ئێستاکەش گەشبینین
تیشكى سەر ئاسۆی ڕەنگینین
مژدە دێنین...

رێبوارى ڕێى خوشەوێستین
پەپوولەى گۆلى بەھەشتین
والەگەشتین

ژیاغان پێ ھیواو ڕازە
سروودو بەستەو ئاوازە
دەلخوازە

گۆلى پشکووتووی یەك چلین
بەیەك دەست و بەیەك دلین
دەست لەملین

سڵ ناکەین لەرێى تێکۆشان
بۆ ئازادى و خوشى ژیان
بۆ کوردستان

دەستخۆش
2009

نهار

* نەم ھۆنراودىيە دىدبىرۋايە لەپىشورى ھاويندا بىلاۋىكرىتەدە، بەلام بەھۆى
دردەنگ گەيشتەن و چەند ھۆيدەكى دىكەى ھونەرىيەدە كەمىك دوا كەوت.

که رویشکلی زیده کی

زماره ۱۱۱
نشرینی یه که م
۲۰۰۵

و. له عه ره بیه وه:
چیمه ن کاویش

سیناریۆ: هه ورین نه حمه د
نیگار: هیوا عه بدولعه زیز

که رویشک بانگهتشت
ده کهین به فیلی نه وهی
ناهنگی ماسیگرتن
ساز ده کهین

هه و ۲۰۰۵

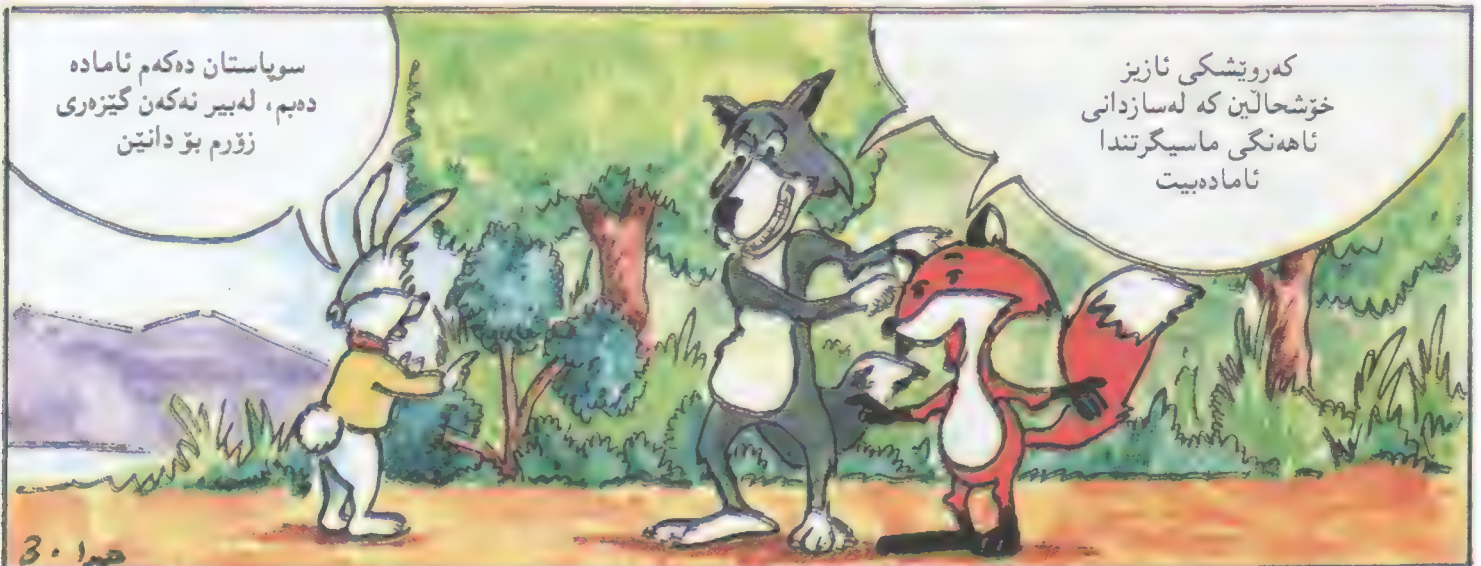
2

مام رتوی فروفیتلت زۆره،
ده بلی چی بکهین؟

ببوره مام گورگ نهو پیلانهی
بو راوکردنی که رویشک داناهه
سهرناگری، که رویشک به تۆرو
ته له راو ناگری

1

سویاستان ده که م ناماده
دهم، له بیر نه کهن گیتزهری
زۆرم بو دانین

که رویشکی نازیز
خۆشحالین که له سازدانی
ناهنگی ماسیگرتندا
ناماده بیت

هه و ۳۰۱

باش بو نه که و ته
داویان، بابه تهی
خواردنه که بیه و
هه لیم

رتوی فیل باز به تۆره که ی من
ده یگرین، تۆره که ی تۆ زۆر گه و ره یه
فیلی پی راوده کری

5

نای لهو فیل بازه درندانه
ده یانه و یست بگرین،
خه یالیان خاوه

وا که رویشک هات، وا ده زانی نیمه
په پوله راوده کهین، له پی په لاماری
ده دهین و ده یخوین

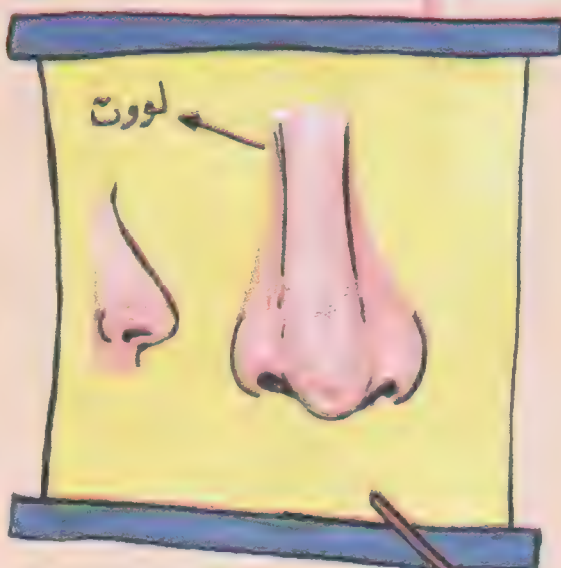
4

سەرچاوه: الأرنب الذکی: دمشق ۱۹۹۸.

لووت (که‌پوو)

ئا: رەمزی میره‌کانی
نیگار: په‌خشان گه‌لانی

لووت ئامرازی

بۆنکردنه، که سهره‌تا بۆنه‌که

له‌هه‌ردوو کونی لووت

کۆده‌بیته‌وه، پاشان به‌ره‌و ڕێره‌وی

لووت ده‌چیت، بۆ پارچه‌یه‌کی چلمی

بۆنکردن که رووبه‌ره‌که‌ی له‌پوولیتیکی

پۆسته‌ ڕه‌ت ناکات.

ئهم رووبه‌ره، که (۳) سم چوار

گۆشه‌یه، (۲۰۰) ملیۆن خانه‌ی تایبته

له‌خۆوه ده‌گریت، به‌هۆی شفره‌ی ناسینی

تایبته به‌خۆی و خاله‌کانی
گه‌یاندن، بۆنه‌کان ده‌گریت و
ده‌بیات بۆ میتشک و له‌وی
بۆنه‌کان ده‌زانرێن: بۆنی
خۆش، ناخۆش، زۆرگران..
ئاژهل توانای بۆنکردنی له
مرۆف زیاتره، مرۆف
پیتوبستی به (۵۰۰) ملیۆن
ناوکه‌خانه هه‌یه له‌یه‌ک مه‌تری
شه‌ش پالوودا بۆ ئه‌وه‌ی
هه‌ست به‌ بۆنی‌ک بکات،
به‌لام سه‌گ ته‌نیا پیتوبستی
به (۲۰۰) هه‌زار هه‌یه و
سه‌گ ده‌توانیت (۱۰۰)
هه‌زار بۆن لێک جیا‌بکاته‌وه،
که‌چی مرۆف ده‌توانیت (۳)
هه‌زار بۆن له‌یه‌کتر
جیا‌بکاته‌وه.

سەرچاوه: گۆژاری (کل الناس) ژماره ۳۳۵

له ۱۹۹۹/۱۰/۱۵.

ئاھەنگىكى قەشەنگ بۆ مىندالان

۱۸

زمارە ۱۱۱
تشرىنى يەكەم
۲۰۰۵

بەبۆنەى كۆتايى
ھاتنى خولەكانى
ھاوينەو كوردنەوھى
دەرگاي قوتابخانەكان،
چالاكىي
قوتابخانەكانى
بەرتوبەرايەتتى
پەرودەردەى ناوھند
ئاھەنگىكى قەشەنگى
بۆ مىندالە
بەشداربووھەكان
سازكرد، كەتتيدا
زارۆكە بەشداربووھەكان
بە بەرھەمى جوانيان
توانبيان ئاھەنگەكە
رازاوھتر بكەن و بە
دابەشكردنى خەلات و
ديارى كۆتايى
بەئاھەنگەكە ھات.

گۆقارى (ھەنگ) لەئاھەنگەكەدا ئامادەبوو و چەند مىندالىكى دواند:
* سەرھتا ماسترۆى تىپەكە دەستە خوشكتان (جەنە محەمەد) گوتى:
من يەكەم سالەم بەشداربى لەخولى مۆسىقادا دەكەم، بەلام ديارە
مامۆستاكان منيان بەدل بوو، بۆيە ھەليانېژاردم بەسەرپەرشتياوى ئاھەنگەكە.
من ئامىرى (ئۆرگ) دەرژەنم.
* ئالان موحسەين مىندالىكى ژىرەو وتارى قوتابىيانى بەشداربووى خولەكەى
خوئىندەو، گوتى: ھەست بەخوشىيەكى زۆر دەكەم كە وتارى قوتابىيانم
خوئىندەو مىوانان گوئيان لى گرتەم و چەپلەيان بۆ لىدام.
من وەك پەيامنير لە (ھىلانەى مىندالان) دا ئىشم كردووە، ئىستاش ئامىرى
(ئۆرگ) دەرژەنم.

* بەفرەبدولرەحمان لەسەر ئامىرى كەمان بەگۆرائىيى رۆژەكانى ھەفتە
ئاھەنگەكەى رازاوھتر كرد، گوتى: شانازى و سەر بەرزىيەكى زۆرە بۆمن كە
لەم خولەدا بەشداربووم و گۆرائىم گوت و مۆسىقام ژەند.
* ئەحمەد جەمال لەسەر ئامىرى (برامس) گوتى: لەژياندا
ھەستم بەخوشىيەكى وا نەكردووە، كە تىپىكى ئاوا
خنجىلانە بەشداربيان لەم ئاھەنگەدا كرد.
* شەيخا ئازاد ئەندامى تىپ و كلارنىت ژەن گوتى:
جىگاي خوشحالىيە، چونكە يەكەم كچم ئامىرى (كلارنىت)
دەرژەنم، ھەزىش دەكەم بىم بەژەنيارىكى باش بۆ خزمەتى
گەلەكەم. من وەرزشوانم و لە تاىكوندۆ بەشدارىم كردووە،
لە ھەموو يارىيەكانى قوتابخانەش بەشدارىم كردووە.

۱۹

ژماره ۱۱۱
تشرینی یەكەم
۲۰۰۵

سێ له بهناوبانگترین هونهرمه‌ندانی جیهان

ئا: زۆزا عوسمان دهشتی

۱- لیۆناردۆ دافنشی: هونهرمه‌ندیکی

ئیتالییه، له‌سالی ۱۴۵۲ ی زایینی له‌ شاری
فلۆرنسا له‌دایک بووه‌و له‌سالی ۱۵۱۹ کۆچی
دوایی کردووه‌.

له‌بۆاری توێکاری و ئەندازه‌و ئەدهب و مۆسیقاو
پەیکەرتاشی و وێنه‌کێشاندا کاراوه‌ بووه‌،
له‌وێنه‌کێشاندا ناویانگی ده‌رکردووه‌.
مۆنالیزا (جووگۆندا) و مۆمی سووتاو

له‌به‌ناوبانگترین تابلۆکانی هونه‌رمه‌ندن.

۲- مایکل ئەنگلۆ: ئەو هونه‌رمه‌نده‌ سالی
۱۴۷۵ ی زایینی له‌شاری (توسکان) ی ئیتالیادا
هاتووه‌ته‌ دنیاو سالی ۱۵۶۴ کۆچی دوایی
کردووه‌.

وێنه‌کێش و پەیکەرتاش و ئەندازیار و
شاعیربووه‌. نمونه‌ی کاره‌ هونه‌رییه‌ ناوداره‌کانی
دروستکردنی پەیکەری (موسا) پیغه‌مبەر و
داتاشین و هه‌لکۆلینی گومەزی که‌نیسه‌ی (قدیس
پترۆس) له‌رومای پایته‌ختی ئیتالیا.

۳- قان کوخ: هونه‌رمه‌ندی هۆله‌ندی له‌سالی
۱۸۵۳ ی زایینی له‌دایک بووه‌، به‌لام له‌فه‌ره‌نسا
ژیاوه‌و له‌سالی ۱۸۹۰ کۆچی دوایی کردووه‌.
له‌وێنه‌کێشانی سروشتیدا ده‌ستیکی بالای
هه‌بووه‌و یه‌کیک بووه‌ له‌رابه‌ره‌کانی (قوتابخانه‌ی
ده‌رپین).

* دواجار مامۆستای وانه‌بیژ (کارزان که‌مال)

گوتی: چالاکیی قوتابخانه‌کانی ناوه‌ند بۆ
ئه‌مسالیش دوو خولی بۆ ژماره‌یه‌کی زۆر
له‌قوتابیانی سه‌رده‌تایی و ناوه‌ندی
کرده‌وه‌، به‌باشیشمان زانی خولیکیش بۆ
ئه‌ندامانی تیپی چالاکی بکه‌ینه‌وه‌، خوله‌که‌ بۆ
راهینانی ئەندامانی تیپ بوو له‌سه‌ر نۆته‌ی
مۆسیقا، چونکه‌ پیشتەر قوتابییان نه‌یانه‌توانی
نۆته‌ی مۆسیقا بخوێنه‌وه‌.

ئا: ئاسروده‌ عه‌بدوڵلا زاده
په‌یامنیتری گۆفاری هه‌نگ

- ئەو ھەم ئاقاردا بەسەر بەستى
دەسوور پىتەو، ديارە ناتر سىت؟
مىشكى بەستە زمان بەھەناسە ساردىيەو
وھلامى داىەو:

- جووھەلەكانم زۆر بچووكن و دوو رۆژە
لەھىلەكە ترووكاون، برسپىيەت نەشكىن و
تيرت ناكەن، با گەورەبن ئىنجا وەرەو.
بەھەر حال رىتوى بۆ ئەم جارە دلى سارد
بوو ھەو رۆيشت، مىشكى داماوېش بەپەلە
جووھەلەكانى گرد كۆرندەو بەرەو مالى مام
ھەيدەر كەوتنە رى، كە گەيشتەجى بەمام
ھەيدەرى گوت:

- مام ھەيدەر فرىمان كەو، رىتويەك
خەرىكە خۆم و جووھەلەكانم دەخوات.
مام ھەيدەر گوتى:
- بەسەرچاو، ھەر ئەمرو دىم چارەيەكت بۆ
دەكەم.

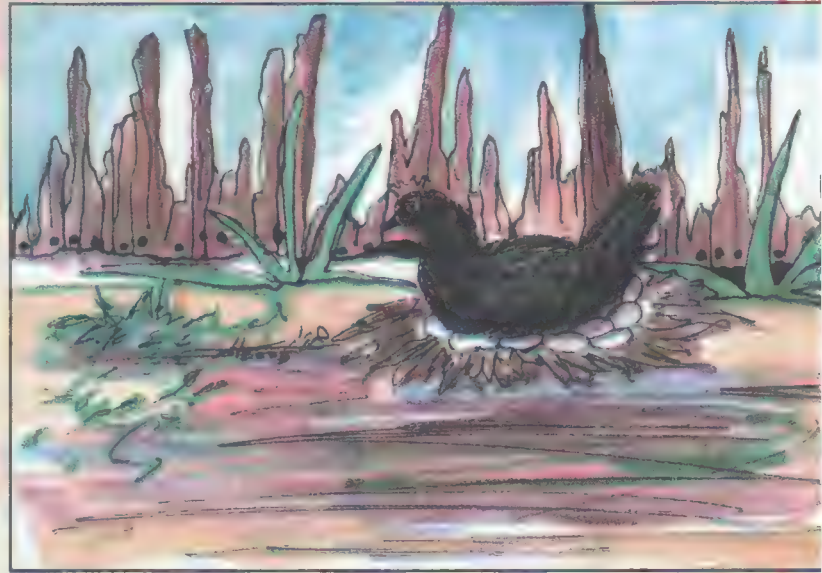
ئىنجا مام ھەيدەر چوو نەزىك كۆلانەى
مىشكەكە ھەشارگەيەكى دروست كۆر،
تاكو خۆى و تازىيەكانى تىدا ھەشار بەدات.
پاش دوو رۆژ رىتويەكە ھاتەو، بەھەرەشەو
گۆرەشەو دەيگوت:
- ھا مىشك، خۆ ئىستا بىانوت
نەماو؟

مىشكىش دەيزانى ئەمە دواجارەتى بىت
بۆلاى، بۆبە گوتى بە ھەرەشەو گۆرەشەكەى
نەدا، بەرپوى گوت:
- وەرە بەيەكەو ھەلپەركىيەك بىكەين،
تاكو باشتىر برسپىت بىت، ئىنجا دەست بىكە
بەخواردنەكەت.

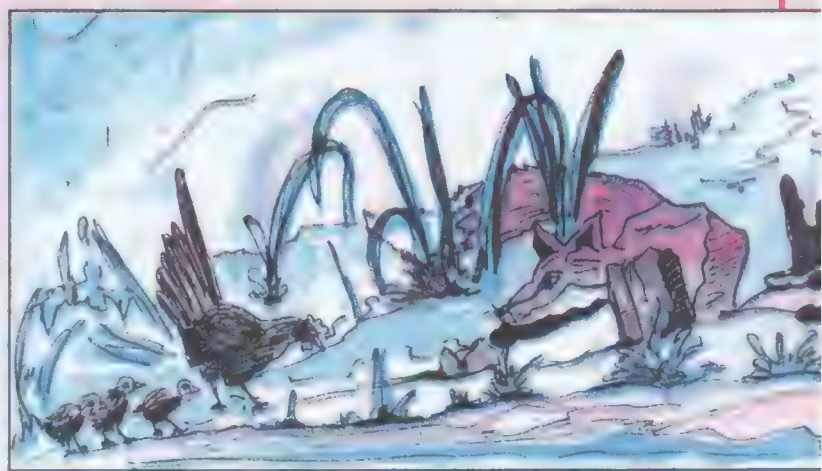
مىشك و مام

۱۵۸۵

مىشكىكە لەگوندىكا چەند ھىلەكەيەكى كۆر
لەسەريان كۆرك بوو، پاش ماوہىەك چەند
جووھەلەيەكى ھەلەينا.

مىشكە بەقەرتە قەرت جووھەلەكانى بەدووى خۆى
دان و چوو ناو گۆرۆگيا بۆ ئەو ھەى خواردن پەيدا
بىكات، لەناكاو رىتويەكى برسپى لى پەيدا بوو، پىتى
گوت:

۲۱

ژماره ۱۱۱
تشرینی یه‌که‌م
۲۰۰۵

کتیبخانه‌ی (هه‌نگ)

(گه‌شتی فریشته‌کان) پینجه‌مین
کتیخی چاپکراوی مامۆستا (عه‌لی
به‌خته‌وه‌ر) ی شاعیره که به‌م زووانه
له‌هه‌ولێر له‌چاپخانه‌ی (هاوسهر)
به‌چاپی گه‌یاندوووه‌و دانه‌یه‌کیشی
پیشکەش به‌کتیبخانه‌ی (هه‌نگ)
کردوووه‌.

ئیمه له‌کاتی‌که‌دا سوپاسی شاعیر
ده‌که‌ین هیوادارین هه‌ر به‌رده‌وام
بی‌ت و ئیوه‌ی په‌پووله‌ش به‌گه‌رمی
پیشوازی له‌م کۆمه‌له‌ (هه‌نگراوه‌و
چیرۆکه) بکه‌ن.

رێوی و مریشک ده‌ستیان به‌هه‌له‌په‌رکێ کرد،
رێوی ده‌یگوت:

هه‌مریشکه مریشکه لانی
سنگت بخۆم له‌گه‌ل رانی
مریشکیش گوتی:

مام حه‌یده‌ر هات له‌هه‌ردا
تووله‌و تازی له‌گه‌لدا

رێوییه‌که تووره‌ بوو، به‌مریشکی گوت:

- پیره‌ژن، تو نازانی گۆرانی بلییت! ئینجا
گوتی:

هه‌مریشکه بۆر به‌له‌که

جووجکانت خۆم گه‌له‌که

ئینجا مریکیش هاواری کرد:

مام حه‌یده‌ری شاوری

بگرن رێویی غه‌زری

ئینجا تازییه‌کان به‌تاو له‌حه‌شارکه‌که هاتنه

ده‌ره‌وه‌و هێرشیان برده‌ سه‌ر رێوییه‌که‌و گرتیان. مام

حه‌یده‌ریش هات په‌تیکی له‌ملی رێوییه‌که‌ کردو
رۆیشت.

به‌مجۆره مریشک و جووجه‌له‌کان له‌ده‌ست

رێوییه‌که‌ رزگاریان بوو.

به رهه می نازیزان

۲۲
زماره ۱۱۱
شماره یکم
۲۰۰۵

* ریحاب نوسامه نه حمده
پولی پینجه می سهره تایی
قوتابخانه ی (بابا تاهیری هه مه دانئ)
هه ولیر

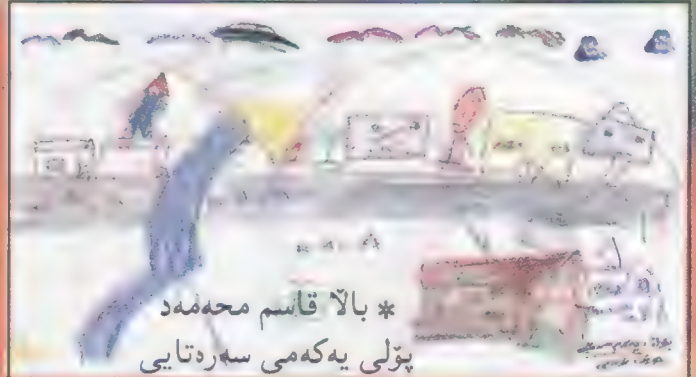
* ناشتی که ریم سوئی
پولی دووم
قوتابخانه ی (میدیا) ی نمونه یی
هه ولیر

* سوناتا سه لام جه عفر
میدیای نمونه یی
پولی (KC2)

سوناتا سه لام
جه عفر

میدیای نمونه یی
پولی (KC2)

* بالا قاسم محهمده
پولی یه که می سهره تایی
قوتابخانه ی (بیتون) ی نمونه یی / هه ولیر

* باران حه سن حوسین
پولی چواره می سهره تایی
قوتابخانه ی شهید حه سن نه چار / هه ولیر

۲۳

نشرى يەككەم
۲۰۰۵

بەرھەمى ئازىزان

* ھېما كەرەم عەبدوللا
تەمەن / ۶ سال

* نوور ئوسامە ئەحمەد
تەمەن / ۵ سال

ھېما كەرەم عەبدوللا
تەمەن / ۶ سال

بەھار

ھۆنراۋى: سىتاف ھىوا
قونابى ناۋەندىيى كىچان: كۆيە

گژۇگيا بوۋژايەۋە	ۋا بەھار گەپرايەۋە
لەسەرلقى گولەكان	ھەلدەفەن پەپولەكان
دەيكەين يەزم و گۆرانى	ئېيمەى منداڭ بەجۋانى
بۆ بەھارى رەنگاۋ رەنگ	دەيكەين بەشايى و ناھەنگ
دەچىن بۆگەشت و سەيران	لەبەر دەكەين جلى جوان
سروشت جوانىي پۆشيبە	بەھار ماناي خۆشيبە

* سىتاف خان بەۋ و ھەرزى پايزە نەم ھۆنراۋە بەھارىيەى بۆناردۋىن بەھىۋاين ھەمۋو ۋەرزىكى
بەھارو خۆشى بېت.

(ھەنگ)

* نوا قاسم محەمەد
تەمەن / ۷ سال

۲۴
ژماره ۱۱۱
تشرېش په کډم
۲۰۰۵

وشه‌ی بزر ناماده‌کردنی: پشتیوان که‌ریم شاره‌زا

دوای کوژاندنه‌ودی پېته‌کانی نهم ناوانه‌ی خواره‌وده له‌ناو
خانه‌کانی خشته‌که‌دا (۴) پیت ده‌میننه‌وه، چوڼ ده‌توانی
ناوی نه‌و نامیره‌باریک و درېژ و خوښه‌ویسته‌مان بو
پتیک بینی که‌هه‌موو شتیکي پی دهنوسین.
گوڅار، ده‌فته‌ر، روژنامه، په‌رتووک، کاغه‌ز

✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
پو	و	و	و	و	و	و
ګڼ	ځ	ځ	ځ	ځ	ځ	ځ
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز

مه‌نمل

نا: لائیکه سه‌لاحه‌دین

نهمه چییه؟

۱- پی نه‌ودی قسه بکات شتمان فی‌ر

ده‌کات؟ کن‌ر

۲- لاقی نییه غار ده‌دات، بالی نییه

هیلکه ده‌کات؟ صار

شیکاره‌که له‌لاپه‌ریه‌کی دی بدوژه‌وه.

وینه‌ره‌نگ‌کردن

نا: مه‌هاباد خه‌لیل

نهم وینه‌یه

وه‌کو وینه

ره‌نگ‌او‌ره‌نگه‌که

ره‌نگ بکه:

وشر مورخ (نه‌عامه) که‌وره‌ترین بالنده‌یه و بالای له‌دوو مه‌تر زیاتره‌و قورسایي

یه‌قه‌د قورسایي جوانوویه‌که.

نه‌عامه نه‌گهر له‌مه‌ترسیدا بیت ده‌توانیت به‌خیرایي (۷۲) کیلومه‌تر له‌یه‌ک

کاترمیرد اړابکات، واته له‌نه‌سپی کتیرکي خیراتره.

پو‌زاین

نا: نالان موحسین خالیدی

سهرچاود: چراهای شگفت انگیز برندگان.

٢٥

ژماره ١١١
تشرینی یه‌که‌م
٢٠٠٥

ئاوه‌نگی بووک گواستنه‌وه

نووسینی: یاسر مه‌عن
و. له‌عه‌ره‌بیه‌وه / هۆزان

خۆش‌حالین به بانگه‌یشت کردنتان
بو ئاوه‌نگی بووک گواستنه‌وه‌ی
(جگه‌رای کورم و کچی مامی
(گه‌ده) له‌میوان‌خانه‌ی (په‌نکریاس)
له‌شه‌قامی (ریخۆله‌ کویره)
به‌رانبه‌ر (ریخۆله‌ باریکه‌کان) له
کۆمه‌لگای (ریخۆله‌ ئه‌ستووره‌کان).
له‌م ئاوه‌نگه‌دا میر (دل) و
ئه‌ندامانی خه‌زانه‌که‌ی (گوپچکۆله‌ی
راست) و (سکۆله‌ی چه‌پ) ئاماده
ده‌بن و (خپۆکه‌ سووره‌کان)
به‌خۆراییی (خوین) دابه‌ش ده‌که‌ن.
هه‌روه‌ها هه‌ردوو گۆرانیه‌یتری
به‌ناوبانگ (زمان) و (قورگ) یش
ئاماده‌ ده‌بن.

تیه‌بینی / تکایه‌ ئه‌و که‌سانه‌ له‌گه‌ڵ
خۆتان مه‌هه‌تین که‌ (ددانی شیر) یان
هه‌یه‌... پیرۆزه‌و... و سوپاس

سه‌رچاوه: مجلتي - العدد ٢٦ السنة العشرون
٢٦/٦/١٩٨٩ ص ٣٤.

ئا: قارا

دابه‌شکردنی زه‌وی

شیکاره‌که له‌لایه‌یه‌کی دی بدۆزه‌وه.

چوار برا خاوه‌ن ئه‌م
پارچه‌ زه‌وییه‌ن که
بریه‌یه‌ له‌ چوار مال و
چوار بیر.
ئایا ئه‌نداز باریک چۆن
ده‌توانیت ئه‌م پرووه‌ره
له‌نێوانیاندا دابه‌ش
بکات به‌مه‌رجێک هه‌ر
برایه‌ک پارچه‌ زه‌وییه‌ک و
مالێک و بیرێکی
به‌ریکه‌وێت؟

ئا: چرا

ئه‌م هۆنراوانه‌ هی کام شاعیرن؟

١- کوردستان جێگای به‌چه‌که‌ شیرانه
جێگای هه‌وارگه‌ی کوردو گۆزانه
خوايه‌ هه‌رخۆش بێ، بۆمان تاسه‌ره‌ی
پاشماوه‌ی خاکی مادو بابانه
(قانع، هاوار، کوردی، مه‌لای جزیری)

٢- ئه‌ی کوردینه، ئه‌ی مه‌ردینه
باده‌ست له‌ناو ده‌ست که‌ین هه‌موو
بو به‌رزیتیی خاکی وه‌ته‌ن
بۆیه‌کیتیی به‌چین هه‌موو
کوردین هه‌موو
(زێنه‌، کاکه‌ی فه‌لاح، پیره‌مێرد، دلدار)

٣- خوايه‌ وه‌ته‌ن ئاواکه‌ی
چه‌ند دلگیرو شیرینه
ده‌شتی خۆش و په‌نگینه
ئاوی که‌وسه‌ره
خاکی که‌وه‌ه‌ره
په‌ له‌گۆل و نه‌سرينه
(گۆزان، بێخه‌و، هه‌ردی، بێکه‌س)

شیکاره‌که له‌لایه‌یه‌کی دی بدۆزه‌وه.

بىر
بىر
بىر

ئا: غەبدوللا غومەر خەمىد

- ۱- دادوهرىك بەدزىك دەلىت: پولىس دەلىن تۆدوچار دزىت لەكۆگايەكى جلوبەرگ كىردووه. دزەكە: بەلىن راستە. دادوهر: بۆ؟ دز: چونكە جارى يەككەم كراسىكم بۆ كچەكەم دزى، بەلام بەدلى نەبوو، جارى دووهم گەرآمەوہ بىگۆرم! ۲- وەستايەك بەشاگردەكەى دەلىت: ئەرئ تۆماندوو نايىت ئەوہندە دادەنىشى؟ شاگرد: بەلىن ماندوو دەم. وەستا: باشە، پاش ئەوہى لەدانىشتن ماندوو دەبىت چى دەكەى؟ شاگرد: دادەنىشم و دەحەسىمەوہ.

شىكارى لاپەرەكان

شىكارى مەتەل: ۱- كىتەب. ۲- مار.

شىكارى وشە بىز: خامە

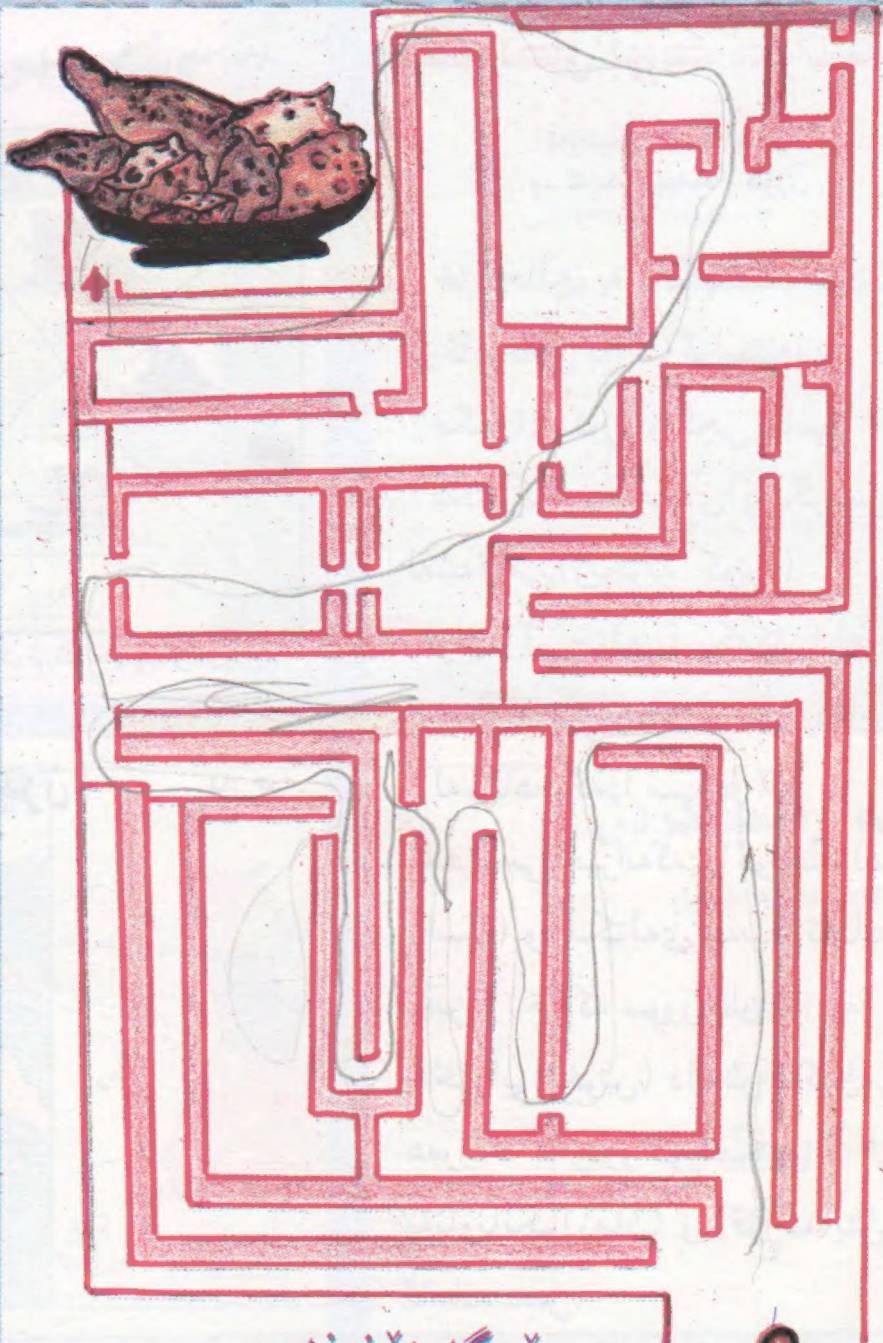
شىكارى ئەم ھۆنراوہ:

ھاوار، زىوەر،

بىكەس

شىكارى دابەشكردنى زەوى

رېگا دۆڭىنەوہ

ئا: مەھتاب سەلاخەدىن

رېگايەك بدۆڭەوہ بۆ ئەم مشكە تا بە پەنىرو سەموونەكە بگات بۆ ئەوہى سەكە برسېيەكەى پى تېر بكات.

تەلبووومی ھەنگ

ژیکال عەدنان عەبدولقادر

سانا عەبدوللا

پەروا ھەفال بەرزنجی

مینا ھەفال بەرزنجی

ساتو ئیبراھیم حوسین

ریچین - دلفین نەجات حوسین

شکار موحسین عەلی

ژیار موحسین عەلی

بەنبوولە ھەلاح

عەلی پستیوان مەجید

مونیب حیسامەدین جەودەت

مستەفا حیسامەدین جەودەت

رەبیان عەدنان سابیر

بەروا ناسیح موحسین

سیلان سەردار

مەحمەد یادگار

نالا عەدنان سابیر

مەحمەد - زھەرە عیسا

پشیلہ و تووئی

و. له عه ره بیه وه: قیان شیرکو
نیکار: دلشاد عه لی

